Həcmi böyük olduğundan sorğu əsasında təqdim edilə bilər.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA
ELMİN İNKİŞAFI FONDU

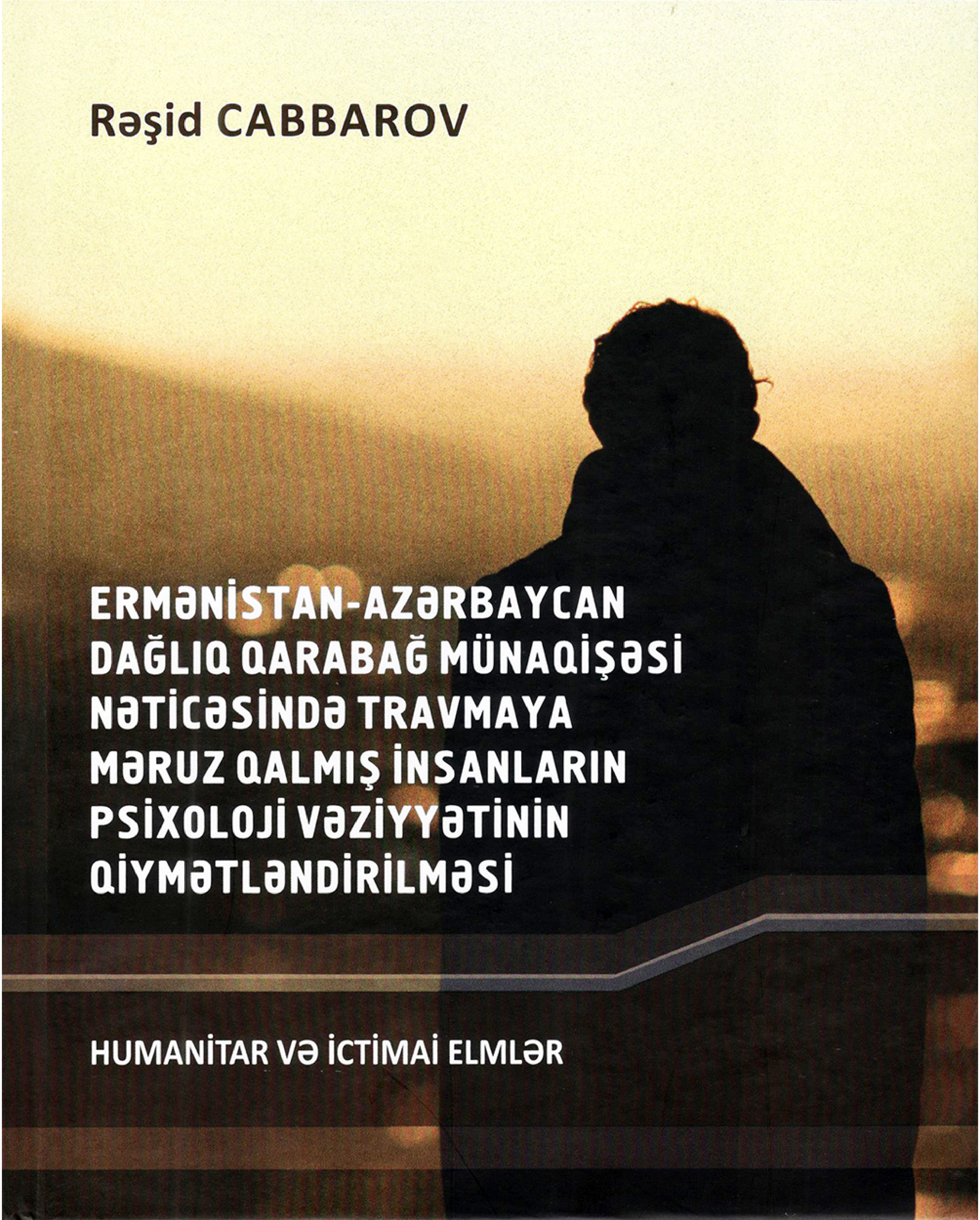

Rəşid CABBAROV

ERMƏNİSTAN-AZƏRBAYCAN DAĞLIQ QARABAĞ MÜNAQİŞƏSİ NƏTİCƏSİNDƏ TRAVMAYA MƏRUZ QALMIŞ İNSANLARIN PSİXOLOJİ VƏZİYYƏTİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

HUMANİTAR VƏ İCTİMAİ ELMLƏR

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Elmin İnkişafı Fondunun qrant layihəsi çərçivəsində
nəşr olunmuşdur

Rəşid Cabbarov

ERMƏNİSTAN-AZƏRBAYCAN DAĞLIQ QARABAĞ MÜNAQİŞƏSİ NƏTİCƏSİNDƏ TRAVMAYA MƏRUZ QALMIŞ İNSANLARIN PSİXOLOJİ VƏZİYYƏTİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

BAKI – ELMİN İNKİŞAFI FONDU – 2017

Elmi redaktor:
Kamilə ƏLİYEVA
psixologiya üzrə elmlər doktoru, professor

Rəyçilər:
Rəna QƏDİROVA
psixologiya üzrə elmlər doktoru, professor
Sədi NURİYEV
filologiya üzrə elmlər doktoru, professor

R.V.Cabbarov. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində travmaya məruz qalmış insanların psixoloji vəziyyətinin qiymətləndirilməsi. – Bakı: Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu, 2017. – 200 səh.

Monoqrafiyada Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində travmaya məruz qalmış insanların psixoloji vəziyyətinin qiymətləndirilməsi aparılır. Monoqrafiyada travmatik halların psixoloji səciyyəsi verilmiş, onun yaratdığı fəsadlar göstərilmiş, eləcə də travmanın məcburi köçkünlərin sosial-psixoloji adaptasiyasına və emosional vəziyyətinə təsiri ayırd edilmişdir. Müəyyənləşdirilmişdir ki, travmatik vəziyyət müxtəlif davranış strategiyalarında, o cümlədən frustrasiya, posttravmatik sindrom, qayıdan təəssüratlar və depressiv hallarda təzahür edir və onun aradan qaldırılması üçün bir sıra korreksiya işləri aparılmalıdır.

Monoqrafiyadan psixologiya ixtisası üzrə təhsil alan tələbələr, doktorantlar, problemlə maraqlanan mütəxəssislər və geniş oxucu kütləsi istifadə edə bilər.

Monoqrafiya Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun qrant layihəsi çərçivəsində çap olunmuşdur: Qrant № EİF/MQM-3-Şuşa-2014-7(22)-05/04/5

Bu əsər 06 aprel 2015-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondu tərəfindən Azərbaycan Respublikası Müəllif Hüquqları Agentliyində qeydiyyatdan keçirilmiş və əsərin qeydiyyatı haqqında 8433 nömrəli Şəhadətnamə (qeydiyyat nömrəsi: 04/C-16/C-7925-15) verilmişdir.

ISBN: 978-9952-516-01-2

© Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Elmin İnkişafı Fondu, 2017
© R.V.Cabbarov, 2017

MÜNDƏRİCAT

GİRİŞ 4

I fəsil. ERMƏNİSTAN-AZƏRBAYCAN DAĞLIQ QARABAĞ MÜNAQİŞƏSİNİN ETNOPSİXOLOJİ KÖKLƏRİ
1.1. Münaqişənin etnomədəni və sosial-psixoloji xüsusiyyətləri 8
1.2. Münaqişə zamanı təzahür edən travmatik halların tədqiqi istiqamətləri 26

II fəsil. QAÇQIN VƏ MƏCBURİ KÖÇKÜNLƏRİN SOSİAL-PSİXOLOJİ ADAPTASİYASI
2.1. Qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial-psixoloji adaptasiyası məsələləri 40
2.2. Qaçqın və məcburi köçkünlərdə şəxsiyyət və identiklik böhranı 52

III fəsil. QAÇQIN VƏ MƏCBURİ KÖÇKÜNLƏRİN ADAPTASİYASINI ÇƏTİNLƏŞDİRƏN AMİLLƏR
3.1. Qayıdan təəssüratlar sindromu 64
3.2. Travmatik hadisələr yaşamış insanlarda davranış strategiyaları 83

IV fəsil. QACQIN VƏ MƏCBURİ KÖÇKÜNLƏRDƏ SOSİAL-PSİXOLOJİ VƏZİYYƏTİN EKSPERİMENTAL-PSİXOLOJİ TƏDQİQİ
4.1. Tədqiqatın təşkili və keçirilməsi 94
4.2. Qaçqın və məcburi köçkünlərdə sosial-psixoloji vəziyyətin qiymətləndirilməsinin nəticələrinin təhlili 97
4.3. Travmatik halların tələbələrin özünü təsdiqinə təsiri 143

NƏTİCƏ 163

İSTİFADƏ OLUNMUŞ ƏDƏBİYYAT 171

ƏLAVƏLƏR 177